

gaa imod. Naar man ikke imødefommer denne Trang, tilfredsstilles den uden videre af de Paa-gjældende; men naar det sker udenfor Lov og Orden, saa er der mere Fare for, at det kan ske paa en mindre god Maade. Vil man indvende mod Vædringsforslaget, at det er bedre, at unge Mennesker arbejde om Søndagen, ind at de besøge liderlige Steder, Noget, Udvalget ikke skal bestride, saa vil jeg sige, at det er dog kun undtagelsesvis, efter som Oplysningen er fredeen frem i det Hele, at unge Mennesker ville benytte Søndagen paa en saadan Maade. Men selv om Misbrug kan finde Sted, skulle vi ikke for Misbrugens Skyld ophæve selve Brugen, og det kan ikke nægtes, at i den sunde Menneskenatur ligger der en Trang baade til religiøs og intellektuel Udvikling, og det er denne Trang, vi ville give Ret til at gjøre sig gjældende ad loelig Veie ved det Vædringsforslag, vi stille til § 5 under Nr. 3. Det er det Vædringsforslag, som i mine Tanker er det allervigtigste af de af Udvalget stillede, og jeg vil derfor sætte særlig Pris paa, at netop det vedtages. Jeg skal tilføie, at derom er Udvalget ogsaa enigt, om end af forskellige Grunde, at netop dette Vædringsforslag er af betydelig Vigtighed. Saa foreslaas der en ny § 6. Det er ogsaa en Paragraf, der har været i Regjerings oprindelige Forslag. Den gaar ud paa, at de forskellige Rjøn skulle holdes adskilte under Maaltiderne, saa vidt Arbeidets Beskaffenhed og Pladsen tillader det, hedder det dog. Man vil saaledes se, at det ikke paalægges noget absolut stramt eller strengt Baand i saa Henseende. Forslaget har en tilhørlig Bidde; men Regel bør det ikke være, at der spises sammen. Man har vel paa andet Sted talt om, at det ikke havde nogen Betydning, om Arbejderne af forskellige Rjøn vare sammen eller ikke, thi de, der vilde, fandt nok sammen alligevel. Ja, det kan vel desværre undertiden være Tilfældet, men Leilighed gjør Lyve, og det kunde dog være, at der kan kastes en Brand ind i Sjælen netop ved Leiligheder, som ikke ellers kom derind; og dernæst tror jeg desuden, at dannede Folk eller saakaldte dannede Folk vilde man dog undse sig ved paa den Maade at blande sammen mellem hinanden; men hvad man ikke vil gjøre imod saakaldte dannede Folk, det bør man sandelig heller ikke gjøre mod de saakaldte ubannede, hvormed jeg naturligvis ingenlunde vil have sagt, at Bevemaaden eller Sligt skal være ens, men det er noget Andet, om Lovgivningen vil ligesom begunstige eller dog indrømme et Skjel mellem Dannede og Uannede, saa jeg tror, heller ikke, at denne Vædring trænger til nogen yderligere Motivering. Endelig er der til § 6 foreslaet, at der i anden Linie skal staa: „Naar Indenrigsministeren finder, at visse Arter af det i § 1 omhandlede Arbeide ere særlig anstrengende og skadelige for Sundheden“. Vi have ment, at det gav Indenrigsmini-

steren en nok saa stor Myndighed til at kunne forhøie Ubersægnelsen, hvor det er nødvendigt, naar det kom til at hedde ikke blot særlig skadelige for Sundheden, saaledes som der staa i Lovforslaget, men tillige særlig anstrengende. Det er det, vi tilsigte med Vædringsforslaget under Nr. 5. Jeg kommer dernæst til den eneste Vædring, om hvilken Udvalget ikke er aldeles enigt. Det er Vædringsforslaget under Nr. 6, der gaar ud paa, at Børns og unge Menneskers Arbeide udenfor det i § 2 andet Stykke og i § 3 angivne Klokket, altsaa Nattearbeide, overhovedet skal forbydes. Det kan jo efter § 6 indrømmes under ekstraordinære Forhold. Den høitærede Ministers oprindelige Forslag gik ud paa det Samme og endda nok saa strengt, som vi have foreslaet det. Jeg tror ogsaa, at man maa indrømme, at Nattearbeide i det Hele er sjæls- og legemsføvende for unge Mennesker, og gaar man ud deraf, saa synes ogsaa den nærmeste Konsekvens deraf at maatte blive, at det bør ingenlunde tillades i det Mindste som Regel. Jeg skal for Øvrigt ikke opholde mig stærkt eller videre ved denne Vædring. Endelig er der til § 8 filliet et lille Vædringsforslag gaaende ud paa, at der skal fra den Tid, da Børn have været i Arbeide og indtil de gaa i Skole, være mindst 1 Times Fritid. Jeg for min Part mener, at 1 Time er temmelig lidt, og havde gjerne ønsket 1½ Time, men for ikke at lægge Lovens Hindringer i Veien, og da flere af Udvalgets Medlemmer slet ikke vare tilbøjelige til at gaa videre, er jeg ogsaa gaaet ind paa, at det skal være 1 Time. Det maa imidlertid indrømmes, at det vilde være Synd ikke at unde Børnene en Hviletid imellem Arbeidet og den Tid, da de skulle tage fat paa de aandelige Syssler; selv om Skolen ligger i Fabriklokalet, bør de have en lille Fritid for at styrke Sjæl og Legeme, saa jeg haaber, at denne Vædring heller ikke vil møde nogen Modstand. Vædringsforslaget under Nr. 8 om i § 14 at ændre „falden“ til „ifalden“ er ligesom en Rettelse af en Trykfeil eller i alt Fald en Redaktionsændring, og hvad endelig Vædringsforslaget under Nr. 9 angaar, at der skal føies et nyt Punktum til § 14, gaaende ud paa, at en Arbeidsgiver først skal være denne Lovs Straffebestemmelser underkastet, efter at han har faaet Varsel om, at hans Arbeidsvirksomhed er undergoven offentligt Tilsyn, da har man fundet det fornødent af den simple Grund, at man, som det jo ogsaa ses af de statistiske Oplysninger, der ere os forelagte, har meget ondt ved at komme overens om, hvad der overhovedet skal anses for fabrikmæssig drevet Paandærf. Det vilde uregelmæssigt være ubilligt, om f. Ex. en Teglværksbrænder eller en Anden, som ikke havde mindste Anelse om, at hans Virksomhed faldt ind under Lovens Bestemmelser, uden videre skulde blive idømt en stor Bøde, og vi have derfor ment, at han først